

TÜRKÇEDE DEYİM VARYANTLARI VE EŞ ANLAMLI DEYİMLER

Hanife Yaman

Ankara, 2024

Türkçede Deyim Varyantları ve Eş Anlamlı Deyimler

Editör

Sinan Yaman

Yazar

Hanife Yaman

ISBN: 978-625-6444-40-9

1. Baskı

Eylül, 2024 / Ankara

Yayın Satış, Yayınevi, Sertifika No

46683

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 503

Web: grafikeryayin.com

Kapak, Sayfa Tasarımı,

Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık

Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Oğuzlar Mahallesi

1396. Cadde No: 6/A

06520 Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

SİMGELER VE KISALTMALAR	7
ŞEMALAR	9
ÖN SÖZ	11
GİRİŞ	15
1. Konu ve Amaç	15
2. Yöntem	16
3. Kapsam ve Sınırlılıklar	18

BİRİNCİ BÖLÜM

DEYİM BİLİMİ

1.1. Deyim Bilimi Kavramı ve Tarihsel Gelişimi.....	21
1.2. Türkçe Deyim Bilimi.....	23
1.3. Türkçede Deyim Bilimi Çalışmaları.....	28

İKİNCİ BÖLÜM

DEYİMSEL EŞ ANLAMLILIK VE VARYANT

2.1. Eş Anlamlılık.....	39
2.2. Deyimsel Eş Anlamlılık.....	43
2.2.1. Deyimsel Eş Anlamlılık Türleri.....	55
2.3. Deyimsel Varyant.....	60
2.3.1. Deyimsel Varyant Türleri.....	67

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKÇEDE DEYİM VARYANTLARI VE EŞ ANLAMLI DEYİMLER

3.1. Türkçede Deyim Varyantları.....	75
--------------------------------------	----

3.1.1. Bileşen Sıralarının Değişimine Dayanan Deyimsel Varyantlar	76
3.1.2. Bileşenlerinin Eş Anlamlılarıyla Değiştirildiği Deyimsel Varyantlar	79
3.1.3. Bileşenleri Aynı Anlamsal Alana Sahip Sözcükler veya İfadelerle Değiştirilen Deyimsel Varyantlar	94
3.1.3.1. Deyim bileşenlerinden bir fiilin (fiil cümlesinin) aynı anlam alanına ait başka bir fiille değiştirilmesi	94
3.1.3.2. Deyim Bileşenlerinden Bir İsmi (İsim Tamlamasının) Aynı Anlam Alanına Ait Başka Bir İsimle Değiştirilebilmesi	104
3.1.3.3. Bir Sıfatın Aynı Anlam Alanına Ait Başka Bir Sıfatla Değiştirilebilmesi	128
3.1.3.4. Bir Zarfın Aynı Anlam Alanına Ait Başka Bir Zarfla Değiştirilebilmesi	130
3.1.4. Dil Ekonomisine Bağlı Olarak Varyantlaşmış Deyimler	131
3.2. Türkçede Eş Anlamlı Deyimler	136
3.2.1. Yakın Eş Anlamlı (İdeografik) Deyimler	137
3.2.2. Stilistik Eş Anlamlı Deyimler	147
3.2.3. Yakın- Stilistik Eş Anlamlı Deyimler	162
3.2.4. Farklı Yapılara Sahip Eş Anlamlı Deyimler	169
SONUÇ	179
KAYNAKÇA	187

SİMGELER VE KISALTMALAR

(/)	: ve, veya
(<)	: Bu şekilden gelir.
(<?)	: Kökeni tespit edilemeyen sözcükleri belirtmek için kullanılmıştır.
(>)	: Bu şekle gider.
(~)	: Sözcüklerin nöbetleştiği durumlarda kullanılmıştır.
(&)	: ve imi (ampersand)
(=)	: eşittir imi
(≠)	: eşit değildir imi
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
akt.	: Aktaran
Ar.	: Arapça
AT.	: Ana Türkçe
Az.	: Azerbaycan Türkçesi
bk.	: Bakınız
Çev.	: Çeviren
Çuv.	: Çuvaş Türkçesi
DLT	: Divân-ü Lûgat-it-Türk
Ed.	: Baskı (Edition)
ed.	: Editör
eds.	: Editörler (Editors)
et al.	: ve diğerleri (and others)
ET.	: Eski Türkçe
EUTS	: Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü
Far.	: Farsça
Fr.	: Fransızca

Gag.	: Gagavuz Türkçesi
İt.	: İtalyanca
Kırg.	: Kırgız Türkçesi
krş.	: karşılaştırma
Kzk.	: Kazak Türkçesi
mec.	: mecaz
Moğ.	: Moğolca
Osm.	: Osmanlı Türkçesi
OT.	: Orta Türkçe
p.	: Page (Sayfa)
Rum.	: Rumca
s.	: sayfa
TAHDE	: The American Heritage Dictionary of the English Language
8	TDK : Türk Dil Kurumu
Trkm.	: Türkmen Türkçesi
TS	: Türkçe Sözlük
TUD	: Türkçe Ulusal Derlemi
Tü.	: Türkiye Türkçesi
Uyg.	: Uygur Türkçesi
Vb.	: Ve benzeri
Vd.	: Ve diğerleri
Vs.	: Vesaire
Yak.	: Yakutça
Zaza.	: Zazaca
ZTS	: Zanaat Terimleri Sözlüğü (1976)

ŞEMALAR

Şema 1. Eş anlamlı deyimler.....	54
Şema 2. Deyim varyantları.....	65

ÖN SÖZ

Bir dilin söz varlığı içerisinde kullanıma hazır yapılardan biri olan deyimler, insanoğlunun yaşadığı dünya ile toplumu anlama ve anlamlandırma sürecinde başvurduğu sembolik dil birimleridir. Deyimlerin metaforik birimler olması, anlam yönünün güçlü olduğunu kanıtlamaktadır. Kültürel ve toplumsal kodları içerisinde barındıran deyimler, çeşitli etkenlere bağlı olarak dilde eş anlamlılık veya varyantlaşma eğilimi göstermektedir. Dilde, deyim varlığının köklü olduğu göz önünde bulundurularak eş anlamlılık ve varyantlaşma olgusunu belirlemek ve bu olguyu ortaya çıkaran etkenleri çözümlenmek, kendi içerisinde farklı ilişkileri de beraberinde getirmektedir. Deyimlerde varyant ve eş anlamlılık ilişkisi çözümlenirken anlam alanı, metaforlar, ödünclemeler, örtmeceler ve üslup gibi birçok etken göz önünde bulundurulmalıdır. Deyimlerde eş anlamlılık ve varyantlaşma konusu, alan yazınında teorik ve uygulamalı alanlarda irdelense de yukarıda sıralanan ilişkilerden dolayı incelenmesi ve çözümlenmesi gereken pek çok konu vardır. Türkçede, deyimlerde eş anlamlılık ve varyantlaşma üzerine hazırlanmış bir çalışma mevcut değildir. Bu çalışmayla, Türk deyim bilimi araştırmalarındaki bu eksikliğin giderilmesine yardımcı olmak, Türk deyim bilimi ile Türkoloji araştırmalarına katkı sağlamak ve bu alanda araştırma yapacak bilim insanlarına kılavuz niteliğinde bir eser kazandırmak arzu edilmektedir.

Deyim bilimi disiplini dil bilgisi, dil öğretimi, dil tarihi, kültür çalışmaları, sözlük bilimi, söz varlığı, tarih ve üslup gibi

farklı inceleme alanlarını kapsamaktadır. Çalışmada, Türkçe deyimlerin anlamsal özelliklerindeki farklılıkların belirlenmesi, sebepleri, anlamsal ve/veya biçimsel farklılıkların deyimlerdeki görünüşleri, deyimlerde ortaya çıkan değişimler ve dönüşümler, eş anlamlılık ve varyantlaşma çerçevesinde belirlenmeye çalışılmıştır. Ortaya çıkan veriler, Türkçe deyimlerin ana dil eğitiminde, ikinci dil ediniminde, yabancılara dil öğretiminde, sözlük bilimi, deyim bilimi çalışmalarındaki seyrini geliştirebilir ve değiştirebilir niteliktedir. Özellikle deyimlerin sadece söz varlığı ögesi olmasının ötesinde, dilin canlılığı temelinde yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğini doğurmaktadır. Buna göre, dil bilimcilerin deyim biliminin bazı sorunları hakkındaki görüşleri birbirinden farklı olsa da Türkçede bir deyim bilimi teorisi oluşturmak ve farklı disiplinler için ortak bir zemin oluşturmak önem arz etmektedir.

Çalışmada, deyimler, eş anlamlılık, eş anlamlı deyimler ve deyim varyantları kuramsal açıdan ele alınmış, eş anlamlı deyimler ile varyantların oluşum şekilleri ve türleri birlikte değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, eş anlamlılık kavramının temelinde yatan aynılık/benzerlik olgusunun deyimlerde nasıl ortaya çıktığı açıklanmış ve eş anlamlı deyimler dil bilimsel açıdan incelenmiştir.

Eser, üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümü, *Deyim Bilimi* adını taşımaktadır. Bu bölüm, “*Deyim Bilimi Kavramı ve Tarihsel Gelişimi*”, “*Türkçe Deyim Bilimi*” ve “*Türkçede Deyim Bilimi Çalışmaları*” adlı üç başlıktan oluşmaktadır. İlk başlıkta, dünyada deyim bilimi kavramının ortaya çıkışı ile deyim biliminin tarihsel gelişimi incelenmiştir. İkinci başlıkta, Türkçede deyim bilimi yaklaşımları ve deyim biliminin gelişim süreci ele alınmıştır. Deyimlerin anlamsal yapısı, sınıflandırılması ve deyim bilimi araştırmaları gibi konular üzerinde durulmuştur. Üçüncü başlıkta, Türkçede yer

alan deyim sözlükleri, makaleler, kitaplar ve çeşitli lisansüstü çalışmalar incelenerek Türkiye’de deyim bilimi araştırmaları değerlendirilmiştir. Ayrıca Türkçede eş anlamlı deyim araştırmalarının tarihsel gelişimi, deyimleri inceleme konuları ve yöntemleri de bu başlıkta ele alınmıştır.

Çalışmanın “*Deyimsel Eş Anlamlılık ve Varyant*” başlığını taşıyan ikinci bölümü, “Eş Anlamlılık”, “Deyimsel Eş Anlamlılık” ve “Deyimsel Varyant” alt başlıklarından oluşmaktadır. Bu bölümde, eş anlamlılık olgusunun doğası, ölçütleri ve sınıflandırmaları ortaya konulmuştur. Eş anlamlı deyimlerle neyin kastedildiği, bu deyimlerin nasıl incelendiği ve türleri hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca, deyimsel varyant kavramının ortaya çıkış şekli deyim birimleri üzerinden dil bilimsel açıdan incelenmiş ve bunun türleri hakkında bilgi de verilmiştir. Bu bölümde verilen bilgiler Türkçe deyim birimleriyle ilişkileri üzerinden açıklanmıştır.

“*Türkçede Deyim Varyantları ve Eş Anlamlı Deyimler*” başlıklı üçüncü bölüm, “Türkçe Deyim Varyantları” ve “Türkçede Eş Anlamlı Deyimler” alt başlıklarından oluşmaktadır. Bu bölümde, Türkçede eş anlamlı ve varyantlaşmış deyimler belirlenmiştir. Bu deyimler, kendi içerisinde sınıflandırılmış ve her biri belirlenen türler içerisinde değerlendirilmiştir.

Sonuç kısmında elde edilen veriler değerlendirilerek Türkçede deyimsel varyant ve eş anlamlılık özelliği gösteren deyimlerin varlığı tanıklanmıştır.

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde değerli görüşlerini paylaşan, öğrencisi olmaktan onur duyduğum kıymetli hocam Prof. Dr. Özen YAYLAGÜL ÜSTÜNEL’e şükranlarımı sunuyorum. Yapıcı görüşleriyle çalışmaya katkı sağlayan sevgili arkadaşım Doç. Dr. Züleyha ÜNLÜ ÇARLIK’a teşekkür ediyorum.

Son olarak, doya doya vakit ayıramadığım, birlikte geçireceğimiz zamanlarından çaldığım aileme, anlayışları ve destekleri için çok teşekkür ediyorum.

Dr. Hanife YAMAN

Ankara, 2024

KAYNAKÇA

- AÇIKGÖZ, N. (1988). “Riyâzî'nin Düsturu'l-Amel'i ve Ansiklopedik Önemi”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 1-17.
- ADIGÜZEL, M. F. (2018). *Türkçe Korku Eylemlerinin Derlem Çıkışlı Sözcüksel Profilleri ve Türkçedeki Somatik Korku Deyimlerinin Metafor Profilleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ADILOV, M. (2018). *Kazakça Atasözü ve Deyimlerde Eskicil Unsurlar*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AĞAKAY, M. A. (1949). *Türkçede Mecazlar Sözlüğü*. Ankara: Doğu Matbaası.
- AHANOV, K. (2013). *Dil Biliminin Esasları*. (Çev.: Murat Ceritoğlu), Ankara: TDK.
- Ahmet Mithat Efendi (1872). *Durub-ı Emsâl- i Osmaniyye Hikemiyatının Ahkâmını Tasvir*. İstanbul.
- AKKOYUN, R. (2023). *Atasözlerinde Geçen Fiiller ve Deyimler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü.
- AKSAN, D. (2003). *En Eski Türkçenin İzlerinde*. İstanbul: Multilingual.
- AKSAN, D. (2015). *Türkçenin Sözcük Varlığı*. Ankara: Bilgi.
- AKSAN, D. (2016). *Anlambilim: Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*. Ankara: Bilgi.
- AKSAN, Y. vd. (2023). *Kavramsal Metafor ve Metonimi Üzerine Uygulamalar*. Mersin: Toros Üniversitesi.

- AKSOY, Ö. A. (1963). "Atasözleri, Deyimler". *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, 10, 131-166.
- AKSOY, Ö. A. (1989). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü: I Atasözleri Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- ALEFIRENKO, N. F. & SEMENENKO, N. N. (2009). *Frazeologiya i Paremiologiya*. Moskva: Flinta, Nauka.
- ALISHEROVNA, M. K., et al. (2021). "Translation of English Phraseological Synonyms into Uzbek". *Humanite Congress-International Multidisciplinary Virtual Conference*. France. 94-95.
- ALLAN, K. & BURRIDGE, K. (1988). "Euphemism, Dysphemism, and Cross-Varietal Synonymy". *La Trobe Working Papers in Linguistics*. 1 (1). 1-16.
- APRESYAN, J. D. (1956). "Phraseological Synonyms of the "Verb-noun" Type in Modern English". *Abstract of the dissertation of the Candidate of Philology*. p. 8.
- APRESYAN, J. D. (1973). "Synonymy and Synonyms". In F. Kiefer (ed.), *Trends in Soviet theoretical linguistics*. Dordrecht: Reidel, 173-200.
- APRESYAN, J. D. (1995). *Leksişeskaya Semantika*. Moskova: Shkola.
- APRESYAN, J. D. (2000). *Systematic Lexicography*. New York: Oxford University.
- ARNOLD, I. V. (1973). *The English Word*. Moscow: Vuisshaya Shkola.
- ATA, A. (2004). *Türkçe İlk Kur'an Tercümesi-Karahanlı Türkçesi*. Ankara: TDK.
- ATALAY, B. (1968). *Çeşitli Halk Fıkraları ve Deyimleri*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- ATLI, S. (2019). "Dîvânu Lugâti't-Türk'teki Atasözleri Üzerine Yapılan Bir Çalışma: Abdülahad Nûri ve Atalar Sözü". *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (3), 2243-2279.

- AVAZOVNA, S. G. & ABDUVAXIDOVNA, K. D. (2019). “Synonyms at the Level of Phraseology”. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering*, 8, 211-213.
- AYAZ, E. (2011). *Eş Anlamlılığın Bilimsel Temelleri ve Türkiye Türkçesi ile Azerbaycan Türkçesindeki Eş Anlamlıların Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AYDIN, H. (2011). “Dilde En Az Çaba İlkesi Üzerine”. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 1 (1): 1-6.
- BAHADINLI, Y. Z. (1984). *Türkçe Deyimler Sözlüğü ve Kaynakları*. İstanbul: Yeni Dünya.
- BALLY, C. (2001). *Frantsuzskaya Stilistika*. Moskva: Editorial URSS.
- BARANNIKOVA, T. B. (2005). *Stilisticheskiye Sinonimy: Printsipy i Metody İssledovaniya*. Makhachkala.
- BAŞ, M. (2015). *Conceptualization of Emotion Through Body Part Idioms in Turkish: A Cognitive Linguistic Study*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BAŞ, M. (2023). Türkçede Konuşma Organları Vasıtasıyla Dilsel Davranışa Ait Kavramlaştırmalar. (Ed. Y. Aksan vd.), *Kavramsal Metafor ve Metonimi Üzerine Uygulamalar* içinde, 21-41.
- BAYAR, A. (2021). *Çağdaş Rus Dilinde Zoonim Kavramı İçeren Deyimlerin Çağdaş Türkçe ile Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BELENLİ, M. (1959). *Bazı Tabirlerimizin Tarihi ve Hikâyesi*. İstanbul: Ercan Matbaası.
- BEYİTOĞLU, Y. K. (2023). “Türkçenin Söz Varlığına Farklı Bir Bakış: Deyimlerde Küçürek Hikâyeler”. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (13), 529-537.
- BEYZADEOĞLU, S. (2005). “Durub-ı Emsal-i Osmaniye’de Türkçe ile Birlikte Arapça, Farsça ve Fransızca’da Ortak

Kullanılan Atasözleri ve Deyimleri”. *IV. Dil, Yazın VE Deyişbilim Sempozyumu Bildirileri*. Çanakkale, 169-177.

BIRIKH, A.K., et al. (1997). *Slovar’ Frazeologicheskikh Sinonimov Russkogo Yazyka*. Moskva: Ast-Press Kniga.

BİLGEGİL, K. (2024). “Sığa – Sıyga”. <https://lugatim.com/s/siga> adresinden erişim: 10 Eylül 2024.

BOLĖANBAYEV, A. (1970). *Kazak Tilindegi Sinonimder*. Almatı: Ėılım Baspası.

BOLINGER, D. (1977). “Idioms Have Relations”, *Forum Linguisticum*, 2/2, 157-69.

BROZ, V. & GLAVAN, M. (2011). “Synonymy in Idiomatic Expressions”, *SRAZ LVI*. 45-70.

ĀERMÁK, F. (1982). *Idiomatika a Frazeologie Āeřtiny*. Praha: Univerzita Karlova.

CHERNUISHEVA, I. I. (1964). *Die Phraseologie der Gegenwärtigen Deutschen Sprache*. Moscow: Vuissshaya Shkola.

CHERNUISHEVA, I. I. (1970). *Phraseology of the Modern German Language*. Moskva: Higher School.

CHOMSKY, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, MA: MIT Press.

COLLINSON, W. E. (1939). “Comparative Synonymics: Some Principles and Illustrations”. *Transactions of the Philological Society*, 38:1:54–77.

COWIE, A. P. (1998). *Phraseology Theory, Analysis, and Applications*. Oxford: Clarendon Press .

CRUSE, D. A. (1986). *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.

CUTTING, J.C. & BOCK, K. (1997). That’s The Way The Cookie Bounces: Syntactic and Semantic Components of Experimentally Elicited Idiom Blends. *Memory & Cognition*, 25, 57–71.

- ÇETİN, E. (2021). “Türkçe Atasözleri İçeren Osmanlı Dönemi Dil Yadigârları”. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 7 (4), 1087-1101.
- ÇETİNKAYA, B. (2001). *Kutadgu Bilig’deki Deyimlerin Semantik ve Sentaktik İncelemesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇEVİK, M. (2006). *Basın Dilinde Atasözleri ve Deyimler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇİZMECİLER, O. (1982). *Ünlü Deyimler ve Öyküleri*. İstanbul: Kastaş.
- ÇORUHLU, Y. (2011). *Türk Mitolojisinin Ana Hatları*. İstanbul: Kabalıcı.
- DANGLLI, L. (2014). “Units of Synonymy and Lexical Relations”. *Mediterranean Journal of Social Sciences* 5 (13), 522-525.
- DOĞAN, N. (2016). *Türkiye Türkçesinde Fiillerin Eşdizimleri*. Ankara: Yayınevi.
- DOĞU, F. (2019). *Kazak Türkçesinde Eşanlamlılık Karşılaştırmalı Konu İncelemesi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DUFFLEY, P. J. (2013). “How Creativity Strains Conventionality In The Use Of Idiomatic Expressions”. In M. Borkent, B. Dancygier, & J. Hinnell (Eds.), *Language and The Creative Mind* (pp. 49–61). Stanford: CSLI Publications.
- EGE, H. (1965). *Çizmeden Yukarı Çıkma–Yetmiş Beş Deyimin Nedenleri*. Ankara: Kardeş.
- EMİNOĞLU, E. (2010). *Türk Dilinin Sözlükleri ve Sözlükçülük Kaynakçası*. Sivas: Asitan Yayınları.
- EREN, H. (1999) *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*. Ankara: Bizim Büro.
- EREN, H. (2020). *Eren Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*. Ankara: TDK.

- ERGİN, M. (2016). *Dede Korkut Kitabı I-II*. Ankara: TDK.
- EYÜBOĞLU, E. K. (1973). *On Üçüncü Yüzyıldan Günümüze Kadar Şirde ve Halk Dilinde Ata Sözlere ve Deyimler*. İstanbul: Doğan Kardeşler Matbaacılık.
- FARKHODOVA, M. Q. Q. (2021). "Specific Semantic-Functional Features of Synonymous, Antonymous Phraseological Units". *International Journal of Academic Pedagogical Research*. 5 (5), 96-97.
- FERNANDO, C. (2000). *Idioms and Idiomaticity*. Oxford: Oxford University Press.
- FERNANDO, C. & FLAVELL, R. (1981). *On Idiom: Critical Views and Perspectives*. Exeter: University of Exeter Press.
- FILLMORE, C. J. (1988). "Regularity and Idiomaticity in Grammatical Constructions: the Case of Let Alone". *Language*, 64. 501-538.
-
- 192
-
- FILLMORE, C. J. & ATKINS, B. T. S. (1994). *Starting Where the Dictionaries Stop: The Challenge of Corpus Lexicography*, in B. T. Atkins and A. Zampolli (eds.), *Computational Approaches to the Lexicon*. Oxford: Oxford University, 349-93.
- FILLMORE, W. L. (1976). "The Second Time Around: Cognitive and Social Strategies in Second Language Acquisition". unpublished Ph.D thesis (Stanford University).
- FİLİZOK, R. (2011). "Metin Anlam Bilimi II". <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.eg-e-debiyat.org/wp/wp-content/uploads/SEM-SEM-T%25C4%25B0PLER%25C4%25B0-ve-SINIFLARI-1.doc&ved=2ahUKEwjCs-vWp8KIAxUtAtsEHYGfOeEQFn oECBYQAQ&usg=AOvVaw1wIsGAuXw93hLqmgHsRqi9> adresinden erişim: 13.09.2024.
- FLEISCHER, W. (1982). *Phraseologie der Deutschen Gegenwartssprache*. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.
- FOMINA, M. I. (1990). *Sovremenniy Russkiy Yazık. Leksikologiya*. Moskva: Vışşaya Shkola.

- FRASER, B. (1970). "Idioms Within a Transformational Grammar". *Foundations of Language*, 6. 22-42.
- GEERAERT, K. (2016). "Climbing on The Bandwagon Of Idiomatic Variation: A Multi-Methodological Approach". PhD thesis, University of Alberta.
- GEERAERT, K., et al. (2017). "Understanding Idiomatic Variation". In Proceedings of the 13th Workshop on Multiword Expressions (MWE 2017), p. 80–90, Valencia, Spain. Association for Computational Linguistics.
- GIANG, D. N. (2009). "Idiomatic Variants and Synonymous Idioms in English". *VNU Journal of Science, Foreign Languages*. 25, 81-85.
- GIANG, D. N. (2011). "Idiom Variants and Synonymous Idioms in English and Vietnamese: The Similarities and Differences". *VNU Journal of Science, Foreign languages*. 27. 273-280.
- GIBBS, R. W. (1980). "Spilling the Beans on Understanding and Memory for Idioms in Conversation". *Memory and Cognition*, 8, 149-56.
- GIBBS, R. W., & NAYAK, N. P. (1989). "Psycholinguistic Studies on the Syntactic Behavior of Idioms". *Cognitive Psychology*, 21. 100–138.
- GIRUNYAN, G. (2009). *English Lexicology (Theoretical Course)*. Yerevan: YSU.
- GLÄSER, R. (1986). *Phraseologie der Englischen Sprache*. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.
- GLÄSER, R. (1988). "The Grading of Idiomaticity as a Presupposition for a Taxonomy of Idioms", in W. Hüllen and R. Schulze (eds.), *Understanding the Lexicon: Meaning, Sense and World Knowledge in Lexical Semantics* (Tübingen: Max Niemeyer), 264-79.
- GOTOVTSEVA, L. (2013). "On Phraseological Synonyms in Sakha (Yakut Dili Deyimlerinin Eş anlamlarına Dair)". *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*. 1-10.

- GÖÇER, A. (2001). “Türk Dili ile İlgili Sözlüklere Genel Bir Bakış ve Günümüz İlköğretim Sözlükleri”. *Türk Dili*, 598, 388-403.
- GÖKŞEN, E. N. (1983). *Açıklamalar ve Hikâyelerle Atasözleri ve Deyimler*. İstanbul: Nurdan.
- GÖLPINARLI, A. (1977). *Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*. İstanbul: İnkılap ve Aka.
- GÖZLER, M. F. (1975). *Büyük Deyimler Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap ve Aka.
- GÜLENSOY, T. (2007). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözlüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*. Ankara: TDK.
- GÜMÜŞATAM, G.(2012). “Deyim Bilimi Işığında Deyim Kavramı”. *The Journal Of Academic Social Science Studies*, 5 (7), 357-364.
- GÜNAY, V. D. (2007). *Sözcükbilime Giriş*. İstanbul: Multilingual.
- GÜRGENDERELİ, M. (2013). *Durûb-ı Emsâl-i Türkiyye: Atalar sözü*. <https://tees.yesevi.edu.tr/madde-detay/durub-i-emsal-i-turkiyye-yahud-atalarsozu-mehmed-sa-id> adresinden erişim: 07.09.2024.
- GÜRİSOY-NASKALİ, E. (1997). *Türk Dünyası Gramer Terimleri Kılavuzu*. Ankara: TDK.
- HALLIDAY, M. A. K. (1966). “Lexis as a Linguistic Level”, in C. Bazell, J. Catford, M. A. K. Halliday, and R. Robins (eds.), *In Memory of J. R. Firth*. London: Longman, 148-62.
- HALLIDAY, M. A. K. (1994). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold.
- HATİBOĞLU, V. (1964). “Kelime Grupları ve Kuralları”. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, 11, 203-244.
- HATİBOĞLU, V. (1972). *Türkçenin Söz Dizimi*. Ankara: TDK.
- HOWART, P. (1996). *Phraseology in English Academic Writing: Some Implications for Language Learning and Dictionary Making*. Tübingen: Max Niemeyer.

- Hüseyin Kâzım Kadri. (1927). *Türk Lügati: Türk Dillerinin İştikaki ve Edebi Lüगतleri (C. 1-4, C. 1)*. İstanbul: Devlet Matbaası.
- İbrahim Şinâsî. (1861). *Durub-ı Emsâl- i Osmaniyye*. İstanbul: Tasvir-i Efkâr Matbaası.
- JACKSON, H. (1988). *Words and Their Meaning*. New York: Routledge.
- KAÇALİN, M. S. (2012). "Türk Lügati". *Türk İslam Ansiklopedisi*. 544-545.
- KAÇALİN, M. S. (2016). *Bölge Ağızlarında Atasözleri ve Deyimler*. Ankara: TDK.
- KAMENETSKAYTE, N. (1963) "Sinonimy i Leksio-Struturnyye Varianty v Glagol'noy Frazeologii Sovremennogo Angliyskogo Yazyka". *Kalbotyra*, 6, 289–300.
- KANMAZ, A. (2023). *Derleme Sözlüğü'nde Deyimlerin Tematik Sınıflandırılması ve Haritalandırılması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KATZ, J. J., et al. (1963). *Linguistics*. Research Laboratory of Electronics (RLE) at the Massachusetts Institute of Technology (MIT).
- KAVAS, Y. (2006). *Deyimlerin Hikâyesi - Maymun Gözünü Açtı*. İzmir: Zambak.
- KAYMAZ, Z. (2013). "Ermeni Harfli Bir Türkçe Atasözleri Kitabı". *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, XIII/1, 173- 212.
- KEÇECİ, Ç. (2018). *Özbek Türkçesi ve Türkiye Türkçesindeki Eş Değer ve Yalancı Eş Değer Deyimler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KENZHALIN, K. (2012). *Kazak ve Türkiye Türkçesinde Deyimlerin Karşılaştırmalı İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KHAZANOVICH, A. P. (1957). "Synonymy in Phraseology of The Modern German Language". dis. Candidate of Philology Sciences. – Leningrad.

- KHISAMITDINOVA, F. G., et al. (2021). "Phraseological Synonymy in the Tatar Language". *IJSL*, 10(1).135-142.
- KILIÇ, M. (2023). *Tuhfetü'l-Emsâl*. İstanbul: Dün Bugün Yarın.
- KILINÇ, O. (2012). *Türkçe ve Kırgızcadaki Akrabalık Terimlerinin Atasözü ve Deyimlere Yansıması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- KIRIMLI, S. G. (1939). *Atalar Sözü*. İstanbul: Kanaat.
- KIRSANOVA, N. A. (1964). "On Some Semantic Features of Fe (On The Question of Polysemy and Synonymy in The Field of Phraseology)". *Problems phraseology*. 91-92.
- KLAPPENBACH, R. (1968). "Probleme der Phraseologie". *Wissenschaftliche Zeitschrift der Karl-Marx-Universität*, 17(5). 221-227.
-
- 196 KONOPOKA, A. E. & BOCK, K. (2009). "Lexical or Syntactic Control of Sentence Formulation? Structural Gener- Alizations From Idiom Production". *Cognitive Psychology*, 58, 68–101.
-
- KORKMAZ, Z. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK.
- KORKMAZ, Z. (2018). "Türkçenin Anlatım Gücünde Deyimlerin Yeri". *Türk Dili: Dil ve Edebiyat Dergisi*, CXV (801), 16-22.
- KOZ, S. (2015). "Ermeni Harfli Bir Türkçe Yazma Mecmûadan Atasözü ve Deyimler". *Türklük Bilgisi Araştırmaları / Journal of Turkish Studies: Çekirge Budu Festschrift in Honor of Robert Dankoff*, 44, 285-314.
- KRAMORENKO, G. I. (1961). *Phraseological Variants in The Idiomatics of Modern German Language*, Moskva.
- KRAVTSOVA, S. I. (1980). "Phraseological Units with The Meaning of Quantity in Russian (In Comparison with Ukrainian)". Candidate of Philology Sciences. Rostov-on-Don.
- KUNIN, A. V. (1955). *Anglo-Russkii Frazеologicheskii Slovar*. Moscow: Russkii Yazık.

- KUNIN, A. V. (1996). *Kurs Fraseologii Sovremennogo Angliyskogo Yazika*. Moskova: Vişşaya Şkola.
- KUT, T. (1983). “Ermeni Harfleriyle Basılmış Türkçe Atasözleri Kitapları”. *Türk Folkloru*, 53, 5-6.
- LAKOFF, G. & JOHNSON, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago.
- LANGLOTZ, A. (2006). *Idiomatic Creativity: A Cognitive-Linguistic Model Of Idiom-Representation And Idiom- Variation in English*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- LEVKOVSİKAYA, K. A. (1959). *Leksikologiya Nemetskogo Yazyka*. Moskva.
- LIPKA, L. (1974). “Probleme der Analyse Englischer Idioms aus Struktureller und Generativer Sicht”. *Linguistik und Didaktik*, 20, 274-85.
- LIPKA, L. (1990). *An Outline of English Lexicology*. Berlin, New York: De Gruyter.
- LIU, Z. (2012). “Analysis of Idiom Variation in the Framework of Linguistic Subjectivity”. *English Language Teaching*, 5 (6). 105-113.
- LYONS, J. (1968). *Introduction to Theoretical Linguistics*. Cambridge: University.
- LYONS, J. (1983). *Kuramsal Dil Bilime Giriş* (Çev.: Ahmet Kocaman), Ankara: TDK.
- MARTINET, A. (1998). *İşlevsel Genel Dil Bilimi* (Çev.: Berke Vardar), İstanbul: Multilingual.
- McGLONE, M. S., et al. (1994). Semantic Productivity and Idiom Comprehension. *Discourse Processes*, 17, 167-190.
- MELČNK, I. (1988). “Semantic Description of Lexical Units in an Explanatory Combinatorial Dictionary: Basic Principles and Heuristic Criteria”. *International Journal of Lexicography*, 1/3: 165-88.

- MOON, R. (1998). *Fixed Expressions and Idioms in English*. Oxford: Oxford University Press.
- MURPHY, M. L. (2003). *Semantic Relations and The Lexicon: Antonymy, Synonymy, and Other Paradigms*. New York: Cambridge University.
- MURPHY, M. L. (2010). *Lexical Meaning*. New York: Cambridge University.
- NEANDER, M., Isocrates, & Oporinus, J. (1555). *Phraseologia Isokratikē Hellēnikolatinē. = Phraseologia Isocratis Graecolatina. Ex officina Oporiniana*.
- NİŞANYAN, S. (2024). *Nişanyan Sözlük*. <https://www.nisanyansozluk.com/> adresinden erişim: 29.05.2024.
- NOVIKOV, L. A. (2000). “Sema”. *Lingvističeskiy Entsiklopedičeskiy Slovar’*. Moskva. 437-438.
- NUNBERG, G. (1978). *The Pragmatics of Reference*. Berkeley: Indiana University Linguistics Club.
- NUNBERG, G., et al. (1994). “Idioms”. *Language*, (70), 491–538.
- NURMATOV, M. (2016). *Türkiye Türkçesinden Hareketle Karakalpak, Kazak, Kırgız ve Nogay Türkçelerinde Ortak Deyimler Üzerine Yapısal ve Anlamsal Değerlendirme*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- OCHILOV, D. (2022). “Different Variations of Phraseological Units”. *Frontline Social Sciences And History*, 2 (12), 29-36.
- OKUL, R. (2023). *Özbek Türkçesinde ‘Baş’ ve ‘Baş Organları’yla Kurulan Deyimler*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- OLGUN, İ. (1973). “Farsça ve Türkçe Atasözleri ve Deyimler Üzerine”. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 620, 153-172.
- ÖNLER, Z. (1999). “Kutadgu Bilig’de Yer Alan Deyimler”. *Türk Dilleri Araştırmaları*, (9), 119-186.

- ÖZER, A. K. (2018). *Kıyasü'l-Enbiyâ'da Deyimler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZÖN, M. N. (1946). *Türkçe Tabirler Sözlüğü*. İstanbul: Remzi.
- ÖZÖN, M. N. (1956). *Türk Ata Sözleri*. İstanbul: İnkılap.
- PALA, İ. (2011). *İki Dirhem Bir Çekirdek*. İstanbul: Kapı.
- PALMER, F. R. (1995). *Grammar and Meaning*. New York: Cambridge University.
- PALMER, F.R. (1981). *Semantics*. Cambridge: University Press.
- PETERS, A. (1983). *The Units of Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- PÜSKÜLLÜOĞLU, A. (2006). *Türkçe Deyimler Sözlüğü*. Ankara: Arkadaş.
- QUINE, W. (1951). "Two Dogmas of Empiricism". *Philosophical Review*, 60 (1), 20-43.
- RAKHMATULLAEV, S. (1992). *Phraseological Dictionary of the Uzbek Language*. Tashkent.
- RAKHMATULLAYEV, S. (2000). *Ozbek Tilining Etimologik Lug'ati*. Toshkent: Universitet.
- RIEMER, N. (2010). *Introducing Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Saadettin Nüzhet ve Mehmet Ferit. (1926). *Konya Vilayeti Halkiyat ve Harsiyati*. Konya: Vilayet Matbaası.
- SABİR, M. (2012). "Harezmi ve Kıpçak Sahasına Ait Yazma Eserlerde Geçen Deyimlerin Kazakça'da İncelenmesi Meselesi". *Türkiyat Mecmuası*, 22(1), 155-169.
- SAÇAK ATAĞLI, F. (2020). *Rusçada Zıt Anlamlı Deyimler*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SARI, C. (2018). *Türkmen Türkçesindeki Deyimlerin Tasnifi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- SCHRÖDER, D. (2013). *The Syntactic Flexibility of Idioms: A Corpus-Based Approach*. Munich: AVM.
- SERTKAYA, O. F. (2014). “Eski Uygur Türkçesinde Deyimler”. Eski Türkçeden Çağdaş Uygurcaya Mirsultan Osman’ın Doğumunun 85. Yılına Armağan içinde. Ed.: Aysima Mirsultan - Mihriban Tursun Aydın - Erhan Aydın. Konya: Kömen Yayınları. 251-169.
- SHERALIYEVA, M. S. (2022). Internal Synonymy of Adjectival Phraseological Units of the Russian Language. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, (8), 201-204.
- SİNAN, A. T. (2000). *Türkiye Türkçesindeki Deyimler Üzerine Bir Dil İncelemesi*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi.
- SİNAN, A. T. (2008). “Deyim Kavramı Üzerine Notlar – I”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (2), 91-98.
- 200 SİNAN, A. T. (2015). *Türkçenin Deyim Varlığı*. İstanbul: Kesit.
- STANOJEVIĆ, M. (2009). “Cognitive Synonymy: A General Overview”. *Facta Universitatis Series: Linguistics and Literature*, 7, 193-200.
- STORJOHANN, P. (2009). “Plesionymy: A Case Of Synonymy or Contrast?”. *Journal of Pragmatics*, 41 (11), 2140–2158.
- SUBAŞI UZUN, L. (1991). “Deyimleşme ve Türkçede Deyimleşme Dereceleri”. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 2, 29-39.
- SUBAŞI, L. (1988). *Dil bilimi Açısından Deyim Kavramı ve Türkiye Türkçesindeki Örneklerin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SÜLÜKÇÜ, Y. (2017). “Türkçe Öğretim Materyali Olarak 19. Yüzyılda Ermeni Harfli Türkçe ile Yazılmış ‘Turkish Proverbs...’ Kitaplarının Karşılaştırmalı İncelemesi”. *International Journal of Language Academy* 5/4, 336-347.
- ŞAHİN DEDE, S. (2022). *Türkiye Türkçesi ve Azerbaycan Türkçesinde Başta Bulunan Organ Adlarını İçeren Deyimlerin*

Şekil ve Söz Dizimsel Özellikleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ŞAHİN, H. İ. (2009). “Sadettin Nüzhet (Ergun)-Mehmet Ferit (Uğur): Konya Vilayeti Halkiyat ve Harsiyat”. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi: Hüseyin AYAN Özel Sayısı*, (39). 131 - 134.

ŞEN, S. (2022). *Eski Türkçenin Deyim Varlığı*. Ankara: TDK.

TAHDE (2024). “Variant”. <https://www.ahdictionary.com/word/search.html?q=variant&submit.x=42&submit.y=34> adresinden erişim: 13.09.2024.

TAHMAZ, T. (2019). *Azerbaycan Türkçesi ve Türkiye Türkçesindeki Eşdeğerlik Açısından Deyimler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TANYERİ, M. A. (1996). *Örnekleriyle Türk Halk Şiirinde Deyimler*. İstanbul: Özgür.

TANYERİ, M. A. (1999). *Örnekleriyle Divan Şiirinde Deyimler*. Ankara: Akçağ.

TDK (1935). *Osmanlıcadan Türkçeye Cep Kılavuzu*. İstanbul: Devlet Basımevi.

TDK (2024). *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişim: 05.09.2024.

TEKİN, T. (1957). “Köktürk Yazıtlarındaki Deyimler Üzerine I”. *Türk Dili*, VI /67, 372-374.

Tekkezade Mehmed Said. (1308). *Durûb-ı Emsâl-i Türkiyye yâhud Atalarsözü*. İstanbul: Asr Kütüphanesi.

TELIYA, V. N. (1966). *Çto Takoe Frazеologiya*. Moskova: Nauka.

TELIYA, V. N. (1996). *Russkaya Frazеologiya. Semantiçeskiy, Pragmatiçeskiy, Lingvokulturoloğiçeskiy Aspekti*. Moskva: Şkola.

TOKAY, Y. (2016). “Kitâbu Gülistân Bi’t-Türkî’de Geçen Deyimler Üzerine Kavramsal Bir Tasnif Denemesi”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 5 (4), 1561-1592.

- TOKAY, Y. (2017). *Anlambilimi Açısından Kitabı Gülistan bi't-Türki*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TOKAY, Y. (2018). “Hüsrev ü Şîrîn’de Organ Adlarıyla Kurulmuş Deyimler”. *International Journal of Language Academy*, 6 (3), 304-330.
- TOKAY, Y. (2019). *Tanıklarıyla Harezmi-Kıpçak Türkçesinde Atasözleri ve Deyimler*. Ankara: Grafiker.
- TUFAR, N. (2010). *Türk Dilinde Meronimi: Organ Adları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TUĞ, C. (2011). *Rusçadaki Eşanlamlı Deyimlerin Kültür Dilbilimsel Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TUNCEL, R. (2023). *Eski Türklerde Avcılık Terimleri*. Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- TÜLBENTÇİ, F. F. (1963). *Türk Atasözleri ve Deyimleri*. İstanbul: İnkılap ve Aka.
- Türkçe Sözlük* (2009). Ankara: TDK.
- USAROVA, M. O. (2023). “The Phenomenon Of Synonymy in Phraseological Units in English and Uzbek Languages”. *Scientific Research and Social Problems*, 25, 29-31.
- UYSAL, Y. (2023). *Başkurt Atasözleri ve Deyimlerinde Renkler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÜSTÜNER, A. (1989). *Karahanlıca ve Eski Anadolu Metinlerinde Deyimler, Atasözleri ve Kısa Hikâyeler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÜSTÜNOVA, K. (2002). *Dil Yazıları*. Ankara: Akçağ.
- VAFOYEVA, M. (2019). “Semantic and Stylistic Features of Phraseological Synonyms”. *International Journal for Social Studies*, 5(4), 17-24.

- VANHATALO, U.(2006). “Is there Synonymy Between Finnish Idioms—and How to Describe or Measure it?”. *SKY Journal of Linguistics*, (19), 239–253.
- VARDAR, B. (2002). *Açıklamalı Dil bilimi Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.
- VINOGRADOV, V. V. (1947), “Ob Osnovnuikh Tipakh Frazeologicheskikh Edinits v Russkom Yazuike”, in A. A. Shakhmatov, 1864-1920. *Sbornik Statey i Materialov*. Moscow: Nauka. 339-64.
- WANG, C. & MENG, F. (2016). “On the Nonce Variant of English Idioms”. *US-China Foreign Language*, 14. (2), 90-97.
- WANG, J. & LUO, T. (2007). “The Causes and Categories of Nonce Variants of English Idioms”. *Journal of Henan Radio and Television University*, (2). 29-31.
- WEINREICH, U. (1969). “Problems in the Analysis of Idioms”, in J. Puhvel (ed.), *Substance and Structure of Language*. Berkeley and Los Angeles: University of California. 23-81.
- WULFF, S. (2008). *Rethinking Idiomaticity: A Usage-Based Approach*. London/New York: Continuum.
- YAMAN, H. (2022). “Anadolu Ağızlarında Kadınlarla İlgili Tabu ve Örtmecelerin Kültürdilbilimsel Açıdan İncelenmesi”. *Disiplinler Arası Dil Araştırmaları Dergisi*, 5, 92-106.
- YAMAN, H. (2024). *Anadolu Ağızlarında Eş Anlamlılık*. Ankara: Grafiker.
- YAMAN, S. (2023). *Türk Masalları ve Holbek Yöntemi*. Ankara: Grafiker.
- YAMAN, S. ve YAMAN, H. (2020). “Derleme Sözlüğü Bağlamında Anadolu Ağızlarında Olağanüstü Varlıklarla İlgili Sözvarlığı”. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (Sonbahar Özel Sayı I/I), 141-148.
- YARTSEVA, V. N. (1990). *Linguistic Encyclopedic Dictionary*. Moskva: Soviet Encyclopedia, 447.

- YAVUZ, N. ve BAŞ, K. M. (2017). *Deyimlerin Hikâyeleri*. İstanbul: Grafiker.
- YEŞİL, Y. (2005). *Türk Halk İnançlarından Dilimize Geçen Deyimler*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YILDIZ, H. ve ÖZTÜRK, A. (2016). “19. Yüzyıla Ait Ermeni Harfli Türkçe Atasözleri Üzerine”. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 6 (3), 739-766.
- YOZGAT, U. (2023). *Bilgisayarlı Dilbilim Çerçevesinde Deyimlerin Bilişsel Yönelimli Etiketlenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YUNUSOĞLU, M. K. (2004). “Buddhist Türkçe eserlerdeki Türkçe deyimler üzerine”. V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri II. 20-26 Eylül 2004 (içinde s. 1793- 1808). Ankara: TDK.
- YUNUSOĞLU, M. K. (2016). *Budist Türk Çevresi Eserlerde Metaforlar*, Ankara: TDK.
- YURTBAŞI, M. (2013). *Sınıflandırılmış Deyimler Sözlüğü*. İstanbul: Excellence Publishing.
- YUZDOVA, L.P. (2009).”Varjirovanie Kak Pokazatel Razvitia Adverbialnih Phrazeologicheskikh Edinic”. *Izvestia Rossiyskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta im. A.I. Gertcena. Seria obsch. i gumanitarnih nauk*, 110, 162 – 169.
- ZGUSTA, L. (1971). *Manual of Lexicography*. The Hague: Mouton.
- ZHANG, H. L. (2013). “The Transformation and Rhetorical Characteristics of the English Idioms”. *Modern Women*, 11, 198-199.
- ZHANG, P. J. (1980). “Nonce Variants of English Idioms”. *Journal of Foreign Languages*, 3, 17-24.
- ZHUKOV, V. P. & ZHUKOV, A. V. (2006). *Russkaya Frazzeologiya*. Moskva: Vısşaya Şkola.
- ZHUKOV, V. P., et al. (1987). *Slovar Frazzeologicheskikh Sinonimov Russkogo Yazıka*. Moskva: Russkiy Yazık.